

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
Мірослав ЗАЯЧУК
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

обов'язкова

(вказати: обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм

Спеціальність _____ 242 "Туризм" _____

Галузь знань _____ 24 "Сфера обслуговування" _____

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

Факультет _____ географічний _____

Мова навчання _____ українська _____

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни „*Правове регулювання туристичної діяльності*” складена відповідно до освітньої програми „Міжнародний туризм”.

Розробник: доц. *Скутар Тетяна Дмитрівна*, доцентка кафедри географії та менеджменту туризму, к. геогр. н.

Викладач, що забезпечує читання навчальної дисципліни: доц. *Скутар Тетяна Дмитрівна*, доцентка кафедри географії та менеджменту туризму, к. геогр. н.

Погоджено
з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

Тетяна СКУТАР

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

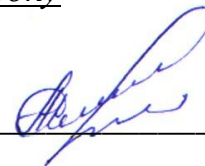
Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни – сформувати у майбутнього фахівця у сфері туризму глибокі знання про нормативно-правове забезпечення діяльності підприємств туристичної індустрії в Україні та здатність організувати процес обслуговування споживачів на основі дотримання стандартів якості і норм безпеки.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує вивчення таких навчальних дисциплін: „Технологія туристичної діяльності”, „Організація туризму”, „Організація рекреаційних послуг”, „Організація екскурсійних послуг”.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

- ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.
- ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

Програмні результати навчання:

- ПР1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних Стандартів з обслуговування туристів.
- ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.
- ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.
- ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
- ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Правове регулювання туристичної діяльності</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	2	30	15	-	-	45	-	іспит
Заочна	4	8	3	90	2	8	4	-	-	78	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Державно-правове регулювання в туризмі														
Тема 1. Вступ до курсу „Правове регулювання туристичної діяльності”	2	1	-			1	1							1
Тема 2. Державно-правове регулювання діяльності в туризмі	9	3	4			2	9	2						9
Тема 3. Суб’єкти туристичних відносин	3	2	-			1	11							8
Тема 4. Створення та реєстрація підприємств туристичної індустрії	7	4	-			3	11	2						9
Тема 5. Ліцензування в туризмі	10	3	4			3	11	2	2					9
Тема 6. Стандартизація у сфері туризму	8	2	-			6	11							9
Тема 7. Сертифікація туристичних послуг	9	3	-			6	9							9
Тема 8. Організаційно-правові засади сільського туризму	5	2	-			3	10							8
Модуль контроль 1	7	2	-			5	-							-
Разом ЗМ 1	60	22	8			30	70	6	2					62
Змістовий модуль 2. Договірні відносини та юридична відповідальність в туризмі														
Тема 9. Договірні відносини в туризмі	11	4	3			4	10	2						8
Тема 10. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері	12	2	4			6	10		2					8

туристичної діяльності												
Модуль контроль 2	7	2	-			5		-	-			-
Разом ЗМ 2	30	8	7			15	20	2	2			16
<i>Усього годин</i>	<i>90</i>	<i>30</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>45</i>	<i>90</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>78</i>

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема 1. Вступ до курсу „Правове регулювання туристичної діяльності”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мета і завдання курсу. Компетентності та програмні результати навчання. - Силабус, структура змісту навчальної дисципліни. - Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. - Інформація про навчально-методичні матеріали на платформі Moodle. - Академічна доброчесність.
2	<p>Тема 2. Державно-правове регулювання діяльності в туризмі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття та зміст державного регулювання діяльності у сфері туризму. - Нормативно-правове забезпечення державного регулювання діяльності у сфері туризму. - Система органів державного управління туристичною галуззю в Україні.
3	<p>Тема 3. Суб'єкти туристичних відносин</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правовий статус суб'єктів туристичних відносин. - Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності. - Права та обов'язки туристів і екскурсантів.
4	<p>Тема 4. Створення та реєстрація підприємств туристичної індустрії</p> <ul style="list-style-type: none"> - Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в туризмі. - Види туристичних підприємств. - Види господарських товариств. - Державна реєстрація суб'єктів туристичної діяльності
5	<p>Тема 5. Ліцензування в туризмі</p> <ul style="list-style-type: none"> - Законодавчі основи ліцензування. - Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності: кадрові, організаційні та технологічні вимоги. - Процедура отримання ліцензії туроператора.
6	<p>Тема 6. Стандартизація у сфері туризму</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття про стандартизацію, її мета і завдання. - Сучасні стандарти в галузі туризму та сфери гостинності.
7	<p>Тема 7. Сертифікація туристичних послуг</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття про сертифікацію. - Форми та види сертифікації. - Встановлення категорій об'єктів туристичної інфраструктури.
8	<p>Тема 8. Організаційно-правові засади сільського туризму</p> <ul style="list-style-type: none"> - Законодавча база сільського туризму.

	<ul style="list-style-type: none"> - Юридичні основи започаткування власної справи у сільському туризмі
9	Тема 9. Договірні відносини в туризмі <ul style="list-style-type: none"> - Загальні положення про договір - Правові аспекти взаємодії суб'єктів туристичної діяльності з туристами. - Правові аспекти договірних відносин між туроператорами і турагентами. - Інші види договорів у сфері туризму.
10	Тема 10. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері туристичної діяльності <ul style="list-style-type: none"> - Поняття, принципи та види юридичної відповідальності. - Правопорушення у сфері туристичної діяльності. - Відповідальність туроператора (турагента) за невиконання умов договору на туристичне обслуговування.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми (питання/завдання)
1	Назва: Статистична звітність у туризмі Завдання: Скласти Звіт про діяльність туристичної організації (Форма №1-ТУР) та Звіт про діяльність колективного засобу розміщування Форма № 1-КЗР (річна) Результати: Звіти
2	Назва: Ліцензування туроператорської діяльності Завдання: Підготувати пакет документів для отримання туроператорської ліцензії Результати: Пакет документів
3	Назва: Ситуаційні задачі Завдання: Розв'язати ситуаційні завдання, використовуючи норми законодавства про туризм Результати: Відповіді на завдання
4	Назва: Відповідальність за порушення законодавства України про захист прав споживачів Завдання: Підготувати презентацію про 3 судові рішення щодо вирішення конфліктів між клієнтом і підприємством туристичної індустрії Результати: Доповідь з презентацією

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Вступ до курсу „Правове регулювання туристичної	Ознайомитися з силабусом курсу та навчально-методичними матеріалами на платформі Moodle	1

	діяльності”		
2	Закон України „Про туризм”	Ознайомитися з положеннями Закону України „Про туризм”	6
3	Ліцензійні умови провадження туropераторської діяльності	Ознайомитися з Ліцензійними умовами провадження туropераторської діяльності	3
4	Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг	Ознайомитися з Правилами користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг	3
5	Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)	Ознайомитися з Порядком надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)	3
6	Стандарти у сфері туризму	Проаналізувати Стандарти у сфері туризму	3
7	Порядок отримання категорії закладу тимчасового розміщення	Ознайомитися з Порядком отримання категорії закладу тимчасового розміщення	3
9	Організаційно-правові засади сільського туризму	Проаналізувати юридичні особливості започаткування власної справи у сільському туризмі	3
10	Договірні відносини в туризмі	Опрацювати та проаналізувати зразки договорів між суб’єктами туристичних відносин	4
11	Закон України „Про захист прав споживачів”	Ознайомитися з положеннями Закону України „Про захист прав споживачів”	6
12	Підготовка до модульних контрольних робіт	Підготуватися до модульних контрольних робіт	10
	Всього		45

Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- розповідь;
- лекція (проблемна лекція);
- пояснювально-ілюстративний метод навчання;
- проблемний виклад навчального матеріалу;
- метод порівняння;
- дослідна робота та метод проєкту;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання ([Moodle](#), [Google Meet](#));
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні тестування;
- усне опитування;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента по теорії щодо виконання практичних завдань);
- захист і презентації результатів виконаних практичних завдань;
- письмова (тестування);

Форма підсумкового контролю: іспит (тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі роботи, презентації чи тематичні тестування). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначено у робочій програмі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів, під час захистів практичних робіт.

Підсумкові тести та білети (іспит) покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст дисципліни.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Кількість балів за одне правильне тестове завдання	Критерії оцінювання тестових завдань
1 бал	Тестове завдання складається, принаймні, з чотирьох варіантів змістовних відповідей, з яких лише одна правильна. Неправильні відповіді неочевидні та виглядають правдоподібними за відсутності знань із питання, релевантного тестовому завданню.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)								Підсумковий тест (іспит)	Сума балів		
Змістовий модуль №1								Змістовий модуль №2	40	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			T10
-	8	6	6	8	7	7	6	6			6

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Державно-правове регулювання діяльності в туризмі.
2. Поняття та зміст державного регулювання діяльності у сфері туризму.
3. Основні цілі та способи державного регулювання в галузі туризму.
4. Пріоритетні напрями державної туристичної політики.
5. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання діяльності у сфері туризму.
6. Система органів державного управління туристичною галуззю в Україні.

7. Місце і функції Державного агентства розвитку туризму в системі органів державного управління туристичною галуззю в Україні.
8. Суб'єкти туристичних відносин.
9. Правовий статус суб'єктів туристичних відносин.
10. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності.
11. Права та обов'язки туристів і екскурсантів.
12. Створення та реєстрація підприємств туристичної індустрії.
13. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в туризмі.
14. Види туристичних підприємств.
15. Види господарських товариств.
16. Правові основи туроператорської діяльності.
17. Правові основи турагентської діяльності.
18. Державна реєстрація суб'єктів туристичної діяльності.
19. Ліцензування в туризмі.
20. Законодавчі основи ліцензування.
21. Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності.
22. Кадрові вимоги до ліцензіатів.
23. Організаційні вимоги до ліцензіатів.
24. Технологічні вимоги до ліцензіатів.
25. Процедура отримання ліцензії туроператора.
26. Стандартизація у сфері туризму.
27. Поняття про стандартизацію, її мета і завдання.
28. Сучасні стандарти в галузі туризму та сфери гостинності.
29. Сертифікація туристичних послуг.
30. Поняття про сертифікацію.
31. Форми та види сертифікації.
32. Встановлення категорій об'єктів туристичної інфраструктури.
33. Організаційно-правові засади сільського туризму.
34. Законодавча база сільського туризму.
35. Юридичні основи започаткування власної справи у сільському туризмі.
36. Договірні відносини в туризмі.
37. Загальні положення про договір.
38. Правові аспекти взаємодії суб'єктів туристичної діяльності з туристами.
39. Правові аспекти договірних відносин між туроператорами і турагентами.
40. Інші види договорів у сфері туризму.
41. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері туристичної діяльності.
42. Поняття, принципи та види юридичної відповідальності.
43. Правопорушення у сфері туристичної діяльності.
44. Відповідальність туроператора (турагента) за невиконання умов договору на туристичне обслуговування.

45. Правові підстави розірвання договору на туристичне обслуговування.
46. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення туристів.
47. Правила користування готелями та надання готельних послуг.
48. Вимоги до форми та порядку укладення договору надання туристичних послуг.
49. Суть і механізм фінансового забезпечення відповідальності туроператорів і турагентів.
50. Статистична звітність у галузі туризму.

Зарахування результатів здобутих шляхом неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №4 від 28.03.2022 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами **неформальної освіти:**

- робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;
- проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Рекомендована література

Основна література

1. Ващишин М. Правове регулювання туристичної діяльності: навч.- метод. Посібник. Львів : ПП Сорока Т.Б., 2014. 168 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/3376>
2. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 272 с.
3. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. Укладачі : О.Д. Король, Т.Д. Скутар, Н.П. Аніпко, О.В. Руденко. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2022. 232 с. URL : <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6351>

Додаткова література

1. Брусільцева Г.М., Зима О.Г. Правове регулювання туристичної діяльності [Електронний ресурс] : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
2. Зелені садиби. Практичний посібник. 2019. 60 с. (Матеріал підготовлено у рамках впровадження проекту „Cowboуky: Український дикий захід”)
3. Манойленко К.М. Нормативно-правове регулювання туризму в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №4. С.26-28.

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua>

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>);
- «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/vupnho4k/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)